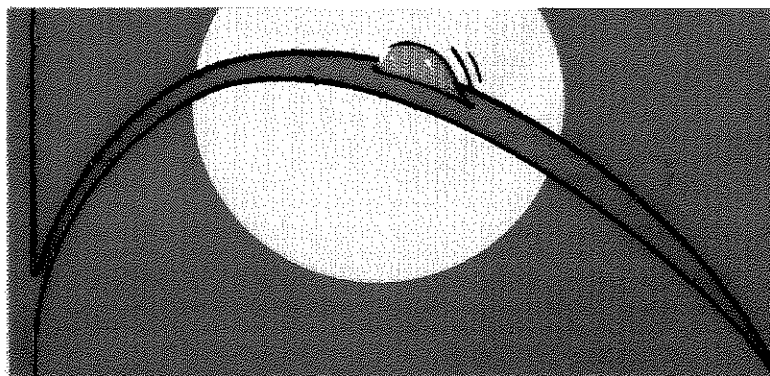

**EVALVACIJA PROGRAMA
USPOSABLJANJE ZA ŽIVLJENJSKO USPEŠNOST**

Poročilo za leto 2000

Ljubljana, februar 2001

Evalvacija programov **Usposabljanje za življenjsko uspešnost** v sklopu projekta
Funkcionalna pismenost v Sloveniji

Nacionalno poročilo za leto 2000

Andragoški center Slovenije
Ljubljana, februar 2001

Odgovorna nosilka evalvacijskega poročila: Vilma Malečkar

Avtorica poročila: mag. Andreja Istenič Starčič

Jezikovni pregled: Marjana Kunej

Projekt financirajo:
Ministrstvo za šolstvo in šport
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Zavod republike Slovenije za zaposlovanje

VSEBINA

UVOD	2
1 PREDSTAVITEV PROGRAMA USPOSABLJANJE ZA ŽIVLJENJSKO USPEŠNOST	3
2 EVALVACIJA PROGRAMA UŽU	7
2.1 CILJI EVALVACIJE PROGRAMA UŽU	7
2.2 OPIS METODOLOGIJE	7
2.3 OPIS INSTRUMENTOV, NAČINA ZBIRANJA PODATKOV IN POSTOPKOV EVALVACIJE	7
3 IZIDI EVALVACIJE PROGRAMA UŽU	12
3.1 TEMELJNI PODATKI O ORGANIZACIJAH, IZPELJAVI, TRAJANJU PROGRAMA IN EVALVACIJSKIH OBISKIH	12
3.2 UDELEŽENCI PROGRAMA UŽU	15
3.3 IZPELJAVA PROGRAMA	21
3.4 UČITELJI V PROGRAMIH UŽU	32
3.5 OCENA IN UČINKI USPOSABLJANJA V PROGRAMIH UŽU	35
3.6 FINANČNO POROČILO	39
4 SKLEPNE UGOTOVITVE	41
4.1 ORGANIZACIJA IN IZPELJAVA PROGRAMOV UŽU	41
4.2 UDELEŽENCI PROGRAMA UŽU	42
4.3 KAKOVOST IZPELJAVE PROGRAMOV	44
4.4 SPREMLJANJE NAPREDOVANJA UDELEŽENCEV	45
4.5 DOSEGANJE CILJEV PROGRAMA	45

UVOD

Izobraževalni program Usposabljanje za življenjsko uspešnost (v nadaljevanju UŽU) je nastal z razvojno-raziskovalnim delom pri projektu Funkcionalna pismenost v Sloveniji, ki se je začelo leta 1991 na Pedagoškem inštitutu Univerze v Ljubljani, Od leta 1992 vodi in izpeljuje projekt Andragoški center Slovenije. Leta 1992 pa je začel poskusno delovati projekt Usposabljanje za življenjsko uspešnost. Prve skupine so se vključile v program UŽU leta 1993.

Pri razvijanju izobraževalnega programa je do leta 1996 sodelovala Zveza ljudskih univerz Slovenije, pri vpeljevanju programa v prakso pa se ji je pridružil tudi Republiški zavod za zaposlovanje. Zveza ljudskih univerz je snovala gradivo za udeležence programov in sodelovala pri evalvaciji eksperimentalnih izpeljav. Republiški zavod za zaposlovanje je sodeloval pri razvijanju omrežja programov na terenu z nacionalnim letnim načrtom o obsegu vključevanja brezposelnih v programe UŽU. Prvi dve leti je usposabljal svoje svetovalce za delo z brezposelnimi, ki so imeli pomanjkljivo strokovno znanje iz sporazumevanja in računanja. Od leta 1996 Zveza ljudskih univerz pri razvijanju projekta ne sodeluje več, odtlej izpeljuje projekt Andragoški center sam.

Andragoški center razvija program UŽU, spremlja in evalvira njegovo uresničevanje na nacionalni ravni, pripravi letno nacionalno poročilo, organizira in izpelje letne evalvacijske delavnice in usposabljanje učiteljev pri obnavljanju licence ter sproti svetuje učiteljem in organizatorjem programa.

V letnem evalvacijskem poročilu za čas od 1. 9. 1999 do 30. 8. 2000 bomo predstavili temeljne značilnosti programa UŽU, bistvene podatke o uresničevanju tega programa, ter opozorili na nekatere težave in pomanjkljivosti, ki smo jih ugotovili pri spremljanju.

1. PREDSTAVITEV PROGRAMA USPOSABLJANJE ZA ŽIVLJENISKO USPEŠNOST

Program UŽU je prvi neformalni izobraževalni program, namenjen temeljnemu izobraževanju odraslih. Primeren je za odrasle brez temeljne usposobljenosti in znanja, k temu štejejo pri nas odrasle s I., II., in III. stopnjo izobrazbe. Leta 1995 je Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje potrdil enakovrednost standardov znanj programa s področja sporočanja/komunikacije in uporabnega računstva z ustreznim verificiranim programom (programi usposabljanja programi USO). V praksi se je najbolj uveljavilo povezovanje programa z verificiranimi programi usposabljanja za manj zahtevna dela, manjka izpeljevanje samostojnega programa kot priprave na vključevanje v zahtevnejše izobraževalne programe na sekundarni stopnji.

Z odpravo programov USO (1.9.1998) je prenehala veljati tudi verifikacija programa UŽU kot enakovrednega splošno - izobraževalnega dela programov USO. Program UŽU je lahko samostojen. Za udeležence je program brezplačen. Program v celoti financirajo Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

Cilji programa

Izobraževalni program je bil že zasnovan kot program, ki ima motivacijske, izobraževalne in socializacijske cilje, in sicer:

- motiviranje udeležencev za izobraževanje,
- pridobivanje in razvijanje spretnosti in znanja branja in pisanja (branje, razumevanje in tvorjenje besedil),
- računanje v vsakdanji rabi,
- urjenje socialne komunikacije ter razvijanje in utrjevanje tistih osebnostnih potez, stališč in vrednot, ki so potrebni za delovanje v spreminjajočih se socialnih okoljih.

Cilj izobraževalnega programa ni le sprememba v osebni usmerjenosti udeležencev programa in izboljšanje učinkov tega ravnanja, ampak tudi pridobivanje različnega znanja, spretnosti in stališč.

Program ponuja posameznikom spretnosti branja, pisanja in računanja ter jih seznanja z vsebinami splošne razgledanosti; tako jim lajša osebno rast in pripomore k samouresničevanju. Posameznike tudi pripravlja za bolj kakovostno integracijo s širšim in ožjim družbenim okoljem, jim pomaga pri razumevanju (percepciji) svojega socialnega položaja in jih usposablja za dejavno urejanje življenjskih težav (aktivnejše iskanje zaposlitve/dela ipd.). Usposablja jih za družbeno sprejemljive načine reševanja konfliktnih situacij in razvija višjo stopnjo strpnosti do različnosti.

Način izpeljevanja programa

Program UŽU se lahko izpeljuje kot:

- samostojen program, če prevladujejo v njem motivacijski cilji. Udeleženci pridobijo temeljno znanje in spretnosti, si povrnejo nekaj samozaupanja in si načrtajo individualne izobraževalne cilje, ki se navezujejo na bolj kakovostno življenje, lažje reševanje bistvenih življenjskih težav in tudi lažje povezovanje s socialnim okoljem;
- kot program, ki omogoča nadaljevanje izobraževanja.

Program motivira udeležence za vključevanje v delo, pa tudi za nadaljevanje izobraževanja.

Ciljna skupina

Program UŽU opredeljujemo kot neformalni program, ki je namenjen odraslim brez temeljne izobrazbe. Vanj se vključujejo večinoma brezposelni, vendar tudi druge ciljne skupine: absolventi programa osnovne šole s prilagojenim programom, Romi in zaposleni, ki jim grozi izguba zaposlitve. Primeren je tudi za invalide, kmečko prebivalstvo, zapornike, ženske brez kvalifikacij, migrante brez temeljne izobrazbe ipd.

Trajanje programa

Program traja 120 ur, če je potrebno, se podaljša na 150 ur (na podlagi ocene učiteljev, ki poučujejo v skupini). Razlogi za podaljšanje programa so lahko različni: dodatna priprava za vključevanje v programe za pridobitev srednješolske izobrazbe, pri delu v skupinah z absolventi osnovne šole s prilagojenim programom so učitelji porabili za dosego več časa načrtovanih ciljev ipd.

Izvajalci programa

Program lahko izpeljejo učitelji in svetovalni delavci z visoko- ali višješolsko dužboslovno ali naravoslovno izobrazbo, ki so si pridobili licenco v posebnem 200-urnem izobraževalnem programu za učitelje v ACS. Licenco morajo obnoviti vsakih pet let. Za ta program je Andragoški center usposobil 45 učiteljev: ti so bili poslani na izobraževanje iz 28 izvajalskih organizacij (16 ljudskih univerz in 12 zasebnih izobraževalnih organizacij).

Program lahko več let izpeljujejo ustanove, verificirane. Imeti morajo dva usposobljena učitelja - oba morata po petih letih obnoviti licenco za učitelje v programih UŽU (ustanove si lahko učitelje tudi sposodijo pri drugih izobraževalnih ustanovah) - zagotovljen primeren prostor - učilnico s potrebnimi didaktičnimi pripomočki, že opravljene izpeljave pa morajo ustrezati merilom in standardom programa UŽU.

Do prenove programa UŽU lahko program izpeljejo organizacije, ki izpolnjujejo kadrovske in prostorske pogoje.

Oblike izobraževanja

Program se izpeljuje v različnih organizacijskih oblikah:

- kot modulska oblika po medsebojno prepletenih vsebinskih sklopih (Program se lahko izpeljuje po vsebinskih sklopih, vendar se morajo ti pri izpeljavi medsebojno prepletati in povezovati. To zahteva aktivno, medsebojno komunikacijo, usklajevanje in skupno izpeljavo posameznih vsebin.);
- kot inštrukcije ali samoizobraževanje (Program poteka lahko po delih tudi kot inštruktaža, s katero se zapolnijo vrzeli v znanju posameznikov. Pri inštruktaži učitelj lahko povabi k sodelovanju tudi prostovoljce.);
- kot projekt (Izpeljevanje programa, ki poteka kot projektno delo, ima te značilnosti: dejavnost poteka po določenem načrtu, ki ga pripravi učitelj skupaj z udeleženci; izhodišča projektnega učenja so poprejšnje znanje, interesi, sposobnosti, izkušnje in potrebe udeležencev, ki se med potekom projekta lahko spreminjajo; vsebine so interdisciplinarno obravnavane in izhajajo iz življenjskih položajev.).

Učni projekt poteka v organizaciji ali zunaj nje (npr. obiski organizacij ali zavodov, obiski knjižnice in kulturnih ustanov, zbiranje gradiva na terenu ipd. Pri učnih projektih sodelujejo tudi znane osebnosti, strokovnjaki z različnih področij.)

Načini preverjanja znanja

V programu priporočamo uporabo opisne metode, učitelji z udeleženci ugotavljajo napredovanje posameznika, in ne samo končni izid. Pomembno pa je, da se posamezni dogodki redno zapisujejo in primerjajo s tistimi, ki so bili opisani prej. Program sicer ne predvideva šolskega načina preverjanja znanja, čeprav ga učitelj na željo udeležencev lahko uporabi ali ga je moral uporabiti, da je udeleženec lahko dobil javno veljavno spričevalo.

Vsebina programa

Program vsebuje temeljne vsebine ter integrativne elemente in vsebine:

Temeljne vsebine so:

- sporazumevanje v različnih okoliščinah,
- branje, razumevanje in tvorjenje besedil,
- tvorjenje ustnih in pisnih sporočil,
- temeljno znanje in spretnosti računanja.

Integrativni elementi in vsebine so:

- motivacija udeležencev,
- spremljanje napredovanja udeležencev,
- splošna poučenost.

Listina

Izvajalska organizacija na koncu programa izda udeležencem potrdilo o končanem usposabljanju v programu UŽU. Potrdilo je lahko:

- javnoveljavno (če udeleženci obvladajo vsebine, predvidene s programom) ali
- interno potrdilo izvajalca o udeležbi v programu, če udeleženci ne obvladajo vseh vsebin programa.

Do odprave USO programov se je udeležencem priznal splošni del programa USO, prejeli so javnoveljavno potrdilo izvajalca.

2. EVALVACIJA PROGRAMA UŽU

2.1 CILJI EVALVACIJE PROGRAMA UŽU

Z evalvacijo želimo odgovoriti na tale vprašanja:

- Ali so posamezni izvajalci izpeljali program v skladu s priporočili in standardi programa? Kakšna je bila kakovost izpeljave programa pri posameznih izvajalcih?
- Ali je bil program izpeljan v pričakovanem obsegu (število udeležencev in skupin) na nacionalni ravni? Kateri so vzroki, če ni bil?
- Kakšni so učinki po izobraževanju v programu UŽU za udeležence (nadaljnje izobraževanje, zaposlitvene možnosti, dejavnosti v prostem času)?
- Kakšne so posebnosti, razlike pri izpeljevanju programa v obravnavanem obdobju v primerjavi s prejšnjim obdobjem (ciljna skupina, gradivo za učitelje in udeležence idr.)?

2.2 OPIS METODOLOGIJE

Program UŽU smo evalvirali po sprejeti metodologiji za evalvacijo programov UŽU, ki smo jo oblikovali leta 1994 in jo v zadnjih letih dopolnjevali. To je prilagojeni model evalvacije z udeležbo, pri katerem sodelujejo vsi subjekti izobraževanja: udeleženci, učitelji in organizatorji. Kombiniramo zunanjo (eksterno), notranjo (interno), sprotno (formativno) in končno (sumativno) evalvacijo. Pri tem kombiniramo informacije, ki jih zberemo kot zunanji evalvatorji pri hospitacijah, s tistimi, ki nam jih na posebnih obrazcih pošljejo učitelji, udeleženci in organizatorji kot notranji evalvatorji.

2.3 OPIS INSTRUMENTOV, NAČINA ZBIRANJA PODATKOV IN POSTOPKOV EVALVACIJE

2.3.1 POSTOPKI ZBIRANJA PODATKOV

Podatke smo zbirali:

- z individualnim pogovorom,
- z anketo,
- z analizo dokumentacije programa UŽU,
- z opazovanjem učne ure (hospitacija),
- s poročili izvajalcev .

Program UŽU spremljamo v različnih fazah izpeljevanja, in sicer s šestimi instrumenti ali anketnimi vprašalniki:

- Pred vključitvijo v program se opravi individualni pogovor z udeležencem (obrazec Uvodni intervju).
- Z vsakim učiteljem opravimo pogovor o poteku programa UŽU (obrazec Pogovor z učiteljem).
- Vsako skupino obiščemo predvidoma vsaj enkrat in hospitiramo pri izpeljavi učne ure (obrazec Opazovanje).
- Ob koncu programa UŽU anketiramo udeležence (obrazec Anketa za udeležence ob koncu programa).
- Po nekaj mesecih po končni izpeljavi anketiramo udeležence programa (obrazec Anketa za udeležence).
- Na koncu vsake izpeljave dobimo od izvajalcev končno poročilo (obrazec Končno poročilo).

V letnem poročilu (za čas od 1. 9. 1999 do 30. 8. 2000) prikazujemo podatke, ki smo jih zbirali z vsemi prej naštetimi in predstavljenimi inštrumenti.

2.3.2 OPIS INŠTRUMENTARIJA IN NAČIN UPORABE

V nadaljevanju bomo podrobneje predstavili vidike, ki jih obravnavajo posamezni anketni vprašalniki, uporabljeni pri zbiranju podatkov za obravnavano obdobje.

Uvodni pogovor z udeleženci

Namen uvodnega pogovora z udeleženci je zbrati podatke o:

- udeležencevih interesih in pričakovanjih, povezanih z izobraževanjem in zaposlovanjem,
- izkušnjah pri prejšnjem izobraževanju in zaposlovanju,
- potrebah po pridobivanju in utrjevanju temeljnih spretnosti,
- preživljanju prostega časa oziroma pristočasnih dejavnostih,
- pomembnih posameznikovih v njegovem življenju,
- njegovi dejavnosti v okolju, kjer živi.

Pridobljeni podatki o udeležencih pomagajo učiteljem pri načrtovanju in prilagajanju vsebin ter trajanja izobraževanja, izbiri ustreznih oblik in metod poučevanja ter izdelavi učnih načrtov za vsakega udeleženca posebej.

Uvodni pogovor je zasnovan tako, da omogoča primerjavo nekaterih informacij o udeležencu pred šolanjem v programu in po njem, saj se nekatera vprašanja ponovijo tudi v anketi za udeležence ob koncu in nekaj mesecev po končanem programu, to pa pripomore k lažjemu spremljanju in ugotavljanju posameznikovega napredovanja. To so podatki o načinu preživljanja prostega časa, iskanju zaposlitve, željah po nadaljnjem izobraževanju, pristočasnih dejavnostih in dejavnostih v lokalnem okolju.

Pogovor z učitelji

Z anketnim vprašalnikom Pogovor z učiteljem opravimo pogovor z vsakim učiteljem posebej.

Pri tem nas zanimajo zlasti:

- primernost obravnavane vsebine,
- metode izobraževanja,
- komunikacija v skupini,
- uporaba učnega gradiva,
- uporaba učnih pripomočkov,
- ureditev prostora za izobraževanje in pogostitev,
- spremljanje napredovanja udeležencev,
- učiteljevo delo pri izpeljevanju programa UŽU in praktična usposobljenost,
- splošno učno ozračje v skupini.

Opazovanje

Z evalvacijskimi obiski zbiramo kvalitativne podatke o tem, koliko poteka izobraževanje v skladu s standardi in priporočili za izpeljavo programa UŽU, temeljnimi andragoškimi načeli in z izhodišči programa UŽU, vpisujemo jih v anketni vprašalnik Opazovanje.

Pri opazovanju izpeljave programa smo bili najpozornejši na:

- ustreznost obravnavane vsebine,
- metode izobraževanja,
- komunikacijo v skupini,
- uporabo učnega gradiva,
- uporabo učnih pripomočkov,
- ureditev prostora za izobraževanje in pogostitev,
- spremljanje napredovanja udeležencev,
- učiteljevo delo pri izpeljevanju programa UŽU in praktično usposobljenost,
- splošno učno ozračje v skupini.

Po metodologiji ACS opravimo dva evalvacijska obiska pri izvajalskih organizacijah in učiteljih, ki začno na novo izpeljevati program, en obisk pa pri organizacijah in učiteljih, ki so program že izpeljevali.

Anketa za udeležence programa UŽU ob koncu programa

Udeleženci ob koncu programa ocenijo izkušnje, pridobljene v programu, ter opišejo, kaj sta jim pomenila vključitev v program in dokončanje programa.

Vsebina anketnega vprašalnika zadeva:

- oceno organizacije in izpeljave programa,
- gradivo, ki ga je izdelal učitelj, ter uporabnost gradiva v vsakdanjem življenju,
- oceno učenja v programu in skladnost z osebnimi pričakovanji pred vključitvijo,
- vpliv programa na posameznikovo osebno rast, na njegovo spreminjanje,
- oceno učitelja in ozračja v skupini,
- spreminjanje izobraževalnih in poklicnih aspiracij.

Ocena udeležencev programa UŽU je pomembna za učitelje (da dobijo od udeležencev vrnitveno informacijo) in tudi za zunanjega evalvatorja (Andragoški center Slovenije), saj ga podatki udeležencev še dodatno seznanjajo z učiteljevim delom; z njimi si lahko pomaga pri svetovalnem delu z učitelji in nadaljnjem razvijanju projekta.

Anketa za udeležence programa po določenem obdobju po končanem programu

Anketiranje izpelje Andragoški center Slovenije (zunanji evalvator), in sicer po pošti ali pa organizira srečanje vseh udeležencev.

Z anketnim vprašalnikom se ugotavlja predvsem učinkovitost vključevanja udeležencev v program, posebna pozornost pa je namenjena:

- uporabnosti pridobljenega znanja v vsakdanjem življenju,
- angažiranosti pri iskanju zaposlitve,
- angažiranosti pri vključevanju v druge oblike izobraževanja,
- vplivu izobraževanja na osebno rast in razvoj.

Končno poročilo

S končnim (zaključnim) poročilom zbiramo kvantitativne podatke, potrebne za spremljanje obsega izobraževanja in spodbujanje razvoja omrežja in participacije odraslih v teh programih na državni ravni. Končno poročilo izpolnijo v izvajalski organizaciji učitelji in/ali organizatorji izobraževanja ob koncu programa UŽU. Z njim zbiramo podatke o:

- udeležencih,
- učiteljih,
- izpeljavi programa,
- gradivu in pripomočkih,
- učnih metodah,
- spremljanju napredovanja udeležencev,
- porabi denarja.

Večina vprašanj v obrazcu je zaprtega tipa, ponekod pa vprašanja zahtevajo tudi opise, pripombe in komentarje.

2.3.3 OBDELAVA PODATKOV

V letu 1999/2000 so program izpeljale le 4 izobraževalne organizacije. V pričujočem evalvacijskem poročilu smo v skladu s cilji evalvacije razčlenili za vse skupine temeljne podatke o organizacijah, izpeljavi, trajanju programa in evalvacijskih obiskih (poglavje 3.1). O udeležencih programa UŽU smo za vse skupine predstavili podatke o številu vključenih udeležencev, o udeležencih po spolu, starosti, izobrazbi in statusu (poglavje 3.2).

O izpeljavi programa smo za vse 4 organizacije predstavili obseg med temeljnimi vsebinami programa v urah (poglavje 3.3.1), predstavili smo tudi porabo denarja po posameznih izvajalcih (poglavje 3.6).

Druge podatke smo razčlenili in interpretirali le za dve organizaciji, ki sta izpeljali program UŽU:

- o izbiri in primernosti tem,
- o gradivu, ki so ga uporabljali udeleženci programa,
- o gradivu, ki so ga uporabljali učitelji pri izpeljavi programov,
- o metodah in oblikah učenja,
- o spremljanju napredovanja udeležencev,
- o uresničevanju načela individualizacije,
- o oblikah motivacije za učenje,
- o učiteljih v programu (njihovih težav pri izpeljevanju programa, znanju, ki si ga želijo še pridobiti),
- o evalvacijski delavnici za učitelje UŽU,
- o mnenju učiteljev o vlogi ACS pri izpeljevanju programa UŽU,
- o ocenah in učinkih usposabljanja v programih UŽU,

V poročilo smo vključili tudi primerjalno analizo podatkov za obdobje od leta 1996 do 2000.

Za dve izpeljavi programa UŽU – POŠ je evalvacijsko poročilo izdelano ločeno.

Pri obdelavi smo:

- odgovorom določili absolutne frekvence (f);
- uredili in klasificirali odgovore odprtega tipa.

3. IZDI EVALVACIJE PROGRAMA UŽU

3.1 TEMELJNI PODATKI O ORGANIZACIJAH, IZPELJAVI, TRAJANJU PROGRAMA IN EVALVACIJSKIH OBISKIH

V tem poglavju bomo predstavili izvajalce programov UŽU, kraje, kjer je potekal program, število izpeljav in trajanje programov UŽU po posameznih izpeljavah.

Preglednica 1:

Izpeljave programa UŽU v obdobju od 1. 9. 1999 do 30. 8. 2000

Ime organizacije	Kraj izpeljave	Število izpeljav	Začetek programa	Konec programa	Trajanje programa v urah	Število ur na teden	Število obiskov
DOBA Maribor	Maribor	1	17. 4. 2000	11. 7. 2000	120	10	1
LU Ormož	Ormož	1	7. 2. 2000	5. 5. 2000	120	12	1
Alfabet Celje	Celje	1	8. 12. 1999	21. 4. 2000	154	9-12	1
STIK Izola	Izola	1	19. 1. 2000	13. 7. 2000	244	12 (5)	1

Vir: Zaključno poročilo 1999/2000.

Izvajalke programa UŽU

V obravnavanem obdobju so program izpeljale 4 izobraževalne organizacije, od teh so bile 3 zasebne (DOBA Maribor, Alfabet Celje, STIK Izola) in 1 ljudska univerza (LU Ormož). Izpeljane so bile 4 skupine programov UŽU v 4 različnih krajih Slovenije (Celje, Ormož, Izola, Maribor).

Če primerjamo podatke s tistimi iz prejšnjih let, ugotovimo, da je letos izpeljalo program manj izvajalk (4) kot v letih 1996 (13), 1997 (14), 1998 (8) in 1999 (7). Izobraževanje je potekalo le v 4 skupinah, in to je v primerjavi s prejšnjimi leti občutno manj. Leta 1996 je bilo 17 skupin, leta 1997 18 skupin, leta 1998 12, leta 1999 pa 8.

Ciljne skupine

V program so bile uvrščene te ciljne skupine:

- 2 skupini UŽU – POŠ (s prilagojenim programom) (Alfabet Celje, STIK Izola),
- 2 skupini UŽU (DOBA Maribor, LU Ormož).

V skupini DOBE prevladujejo udeleženci z nedokončano osnovno šolo (9), 3 pa so imeli končano osnovno šolo s prilagojenim programom. V skupini so bili tudi Romi. V drugih skupinah so udeleženci z nedokončano osnovno šolo v manjšini. V skupini LU Ormož sta bila 2 udeleženca z nedokončano osnovno šolo, 6 udeležencev je imelo končano osnovno šolo, 2 sta imela končano osnovno šolo s prilagojenim programom, 5 udeležencev pa je imelo nedokončano poklicno šolo.

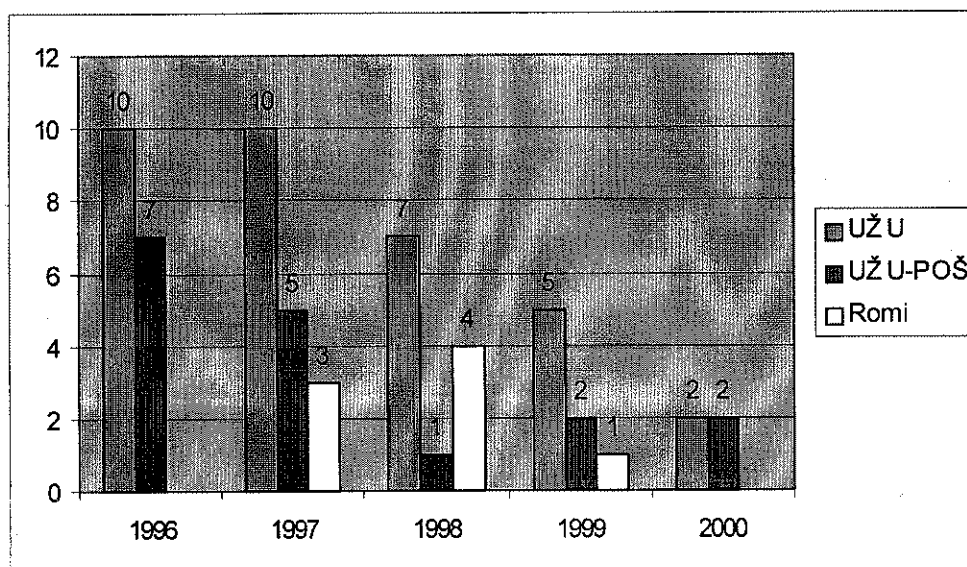
V skupini Alfabet Celje so bili 3 udeleženci z nedokončano osnovno šolo, 5 udeležencev pa je imelo končano osnovno šolo s prilagojenim programom.

V skupini STIK Izola je bil en udeleženec z nedokončano osnovno šolo, 7 udeležencev pa je imelo končano osnovno šolo s prilagojenim programom.

Leta 1996 so program obiskovali le brezposelni in med njimi absolventi osnovne šole s prilagojenim programom (7 od 17 skupin). Leta 1997 pa je bila sestava nekoliko drugačna: poleg brezposelnih oziroma Romov (tri skupine) sta bili dve skupini zaposlenih in ena skupina udeležencev podjetja v stečaju. Leta 1998 so obiskovali program udeleženci tehle ciljnih skupin: ena skupina absolventov osnovne šole s prilagojenim programom, 4 skupine Romov in 7 skupin brezposelnih. Leta 1999 so bili vsi udeleženci brezposelni, obiskovali so program tehle ciljnih skupin: 2 skupini UŽU – POŠ, 5 skupin UŽU, 1 skupina Romov.

Preglednica 2:

Ciljne skupine udeležencev UŽU v letih 1996, 1997, 1998, 1999, 2000

Vir: Zaključna poročila 1996, 1997, 1998, 1999, 2000.

Obseg in trajanje programa

Program traja 120 ur, če je potrebno se lahko podaljša na 150 ur. Za podaljšanje programa sta se odločili dve izvajalki programa UŽU - POŠ: v STIK-u Izola je potekal program 154 ur, in v Alfabetu Celje 244.

Program traja najmanj 8 in največ 10 ur tedensko. Letos so izpeljevali program najmanj 5 in največ 12 ur na teden.

Večina organizacij je porabila za izpeljavo programa priporočeno število ur (8 -12 ur) tedensko, manj ur so porabili v STIK-u Izola, del programa so izpeljevali 5 ur na teden.

Navzočnost udeležencev

Po standardih in normativih, določenih s programom, je povprečna navzočnost udeležencev v programu vsaj 80-odstotna. Navzočnost pri vseh izpeljavah po skupinah se je gibala od 76 % (LU Ormož) do 94,20 % (STIK Izola).

Razen v eni skupini (76 % v LU Ormož) je bila navzočnost zelo visoka (92 % v DOBA Maribor, 93,1 % v Alfabet Celje, 94,20 % pa v STIK Izola) in v skladu s standardi in priporočili, določenimi s programom.

Evalvacijski obiski

Po metodologiji ACS opravimo dva evalvacijska obiska pri izvajalskih organizacijah in učiteljih, ki začno izpeljevati program na novo, po en obisk pri izvajalskih organizacijah in učiteljih, ki so program že izpeljevali in pri katerih smo ob prvem evalvacijskem obisku delo učiteljev pozitivno ocenili.

V tem času smo opravili 4 evalvacijske obiske.

Z evalvacijskimi obiski spremljamo in ocenjujemo potek učne ure ter učitelje opozorimo na morebitne pomanjkljivosti.

3. 2 UDELEŽENCI PROGRAMA UŽU

Predstavili bomo:

- število vključenih udeležencev (vpisanih v program in tistih, ki so obiskovali program do konca ali so ga pred koncem prenehali obiskovati),
- udeležence programa po spolu, izobrazbi, statusu,
- ocene udeležencev programa in učinke programa pri posameznih udeležencih,
- cilje in pričakovanja udeležencev po končanem izobraževanju.

Število udeležencev

Po standardih in priporočilih programa UŽU je idealno število udeležencev v skupini od 8 do 10, nikakor pa ne sme presegati 15 udeležencev.

Preglednica 3:

Udeleženci programa UŽU v obdobju od 1. 9. 1999 do 30. 8. 2000

Ime organizacije	Vpisani v program	Obiskovali program do konca	Prenehali obiskovati program pred koncem
DOBA Maribor	12	11	1
LU Ormož	15	8	7
Alfabet Celje	8	7	1
STIK Izola	8	6	2
Skupaj	43	32	11

Vir: Zaključno poročilo 1999/2000.

V obravnavanem obdobju je bilo v program UŽU vključenih 43 udeležencev. Program jih je do konca obiskovalo 31, 11 jih je z izobraževanjem prekinilo pred koncem.

Poglavitni razlog, da so udeleženci prenehali obiskovati program pred koncem, je: zaposlitev pred koncem programa (10), drugo (1).

Če primerjamo število udeležencev in število izvajalk programa UŽU s prejšnjimi leti, ugotovimo, da je bil obseg izobraževanja letos veliko manjši kot v preteklih letih, saj se je letos izobraževalo 43 udeležencev, do konca je obiskovalo program 31 udeležencev in lani 68 udeležencev, do konca je obiskovalo program 58 udeležencev. Leta 1996 – 153 udeležencev, do konca je obiskovalo program 132 udeležencev, leta 1997 – 175 udeležencev, do konca je obiskovalo program 158 udeležencev, leta 1998 – 115 udeležencev, do konca je obiskovalo program 96 udeležencev.

3. 2. 1 NAPOTITEV UDELEŽENCEV V PROGRAM UŽU

V obravnavanem obdobju so organizatorji programa v zaključno poročilo zapisali, da je večino udeležencev napotil v program UŽU zavod za zaposlovanje, razen v DOBI Maribor, kjer so 2 udeležence napotili v program starši ali prijatelji.

Animacija za vključitev udeležencev v programe UŽU je skupna naloga vseh, ki sodelujejo pri izpeljevanju programov UŽU: učiteljev, organizatorjev programa, svetovalcev na zavodih za zaposlovanje in centrov za socialno delo. Doslej so najpogosteje napotili udeležence v program svetovalci z zavodov za zaposlovanje (v letih 1996, 1997, 1998). Zato se izobraževanja po programu UŽU najpogosteje udeležijo brezposelni, zlasti tisti brez končane osnovne šole in tisti, ki so brez poklica. Pripravlja se prenova programa UŽU, pri kateri je namenjena večja pozornost usmerjanju udeležencev v programe UŽU in širjenju mreže programov tudi za druge ciljne skupine.

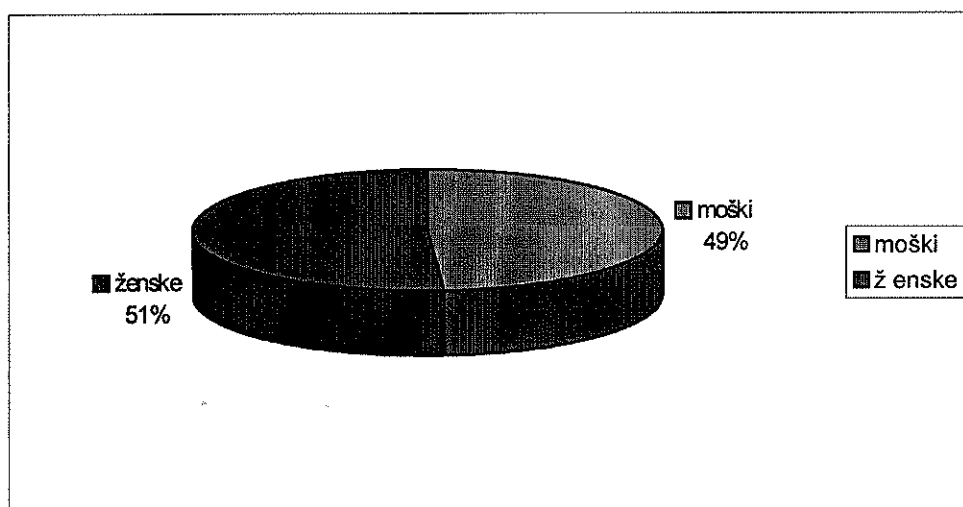
3.2.2 UDELEŽENCI PO SPOLU, STAROSTI, IZOBRAZBI IN STATUSU

Podatki o vključenih udeležencih po spolu, izobrazbi in delovnem položaju so razvidni iz preglednic 4-7. V preglednici 7 so predstavljeni načrti udeležencev po končanem izobraževanju.

Sestava udeležencev po spolu

Preglednica 4:

Sestava udeležencev po spolu od 1. 9. 1999 do 30. 8. 2000

Vir: Zaključno poročilo 1999/2000.

Program je primeren za ženske in moške. V obravnavanem obdobju je program obiskovalo 49 % moških (21) in 51 % žensk (22).

Če primerjamo podatke, ki smo jih dobili letos, s podatki iz preteklih let, ugotovimo, da je bila sestava po spolu precej podobna: leta 1996 je program obiskovalo 49 % moških in 51 % žensk, leta 1997 51 % moških in 49 % žensk, leta 1998 62 % moških in 34 % žensk, leta 1999 pa 59 % moških in 41 % žensk.

Starostna sestava udeležencev

Preglednica 5:

Starostna sestava udeležencev v obdobju od od 1. 9. 1999 do 30. 8. 2000

Starost	f	f %
Od 15 do 19 let	15	34,9
Od 20 do 24 let	20	46,5
Od 25 do 29 let	5	11,6
Od 30 do 34 let	1	2,3
Nad 35 let	2	4,7
Skupaj	43	

Vir: Zaključno poročilo 1999/2000.

Od 1. 9. 1999 do 30. 8. 2000 je bilo največ udeležencev mlajših od 25 let (81,4 %), starejših od 25 let pa 18,6 %. Le 4,7 % jih je bilo starejših od 35 let.

Starostna sestava udeležencev se z leti ni bistveno spreminjala. Tudi v letih 1996, 1997, 1998 in 1999 starostna sestava ni bila bistveno drugačna. V letih 1996 in 1997 je bilo mlajših odraslih do 25. leta starosti 72 %, leta 1998 73 %, leta 1999 pa 77,3 %.

Izobrazbena sestava udeležencev

Preglednica 6:

Izobrazbena sestava udeležencev v obdobju od 1. 9. 1999 do 30. 8. 2000

Izobrazba	f	f %
KN OŠ PP	17	39,5
N OŠ	15	34,9
OŠ	6	14,0
NSŠ	5	11,6
drugo	0	0,0
Skupaj	43	

Legenda:

- KN OŠ PP – končana osnovna šola s prilagojenim programom
- N OŠ – nedokončana osnovna šola
- OŠ – končana osnovna šola
- PŠ – končana poklicna šola
- NSŠ – nedokončana srednja šola

Vir: Zaključno poročilo 1999/2000.

V programu prevladujejo udeleženci s končano osnovno šolo s prilagojenim programom (39,5%), sledijo tisti z nedokončano osnovno šolo (34,9 %). Najmanj jih je bilo s končano osnovno šolo (14 %) ter nedokončano srednjo poklicno šolo (11,6 %).

